

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starosovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Starosovai utca 3. szám.

Oláhok mozgolódása.

A délvidéki románság vezérférfiai Bradiceanu és Coroianu elnöklete alatt Lugoson nagygyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy Lugoson, Karánsebesen és más délvidéki városokban az erdélyi „Astra” nevű román kulturegyesület részére fioktelepeket nyitnak.

Megvalljuk őszintén, hogy mi nekünk halvány fogalmunk sincs ennek a kulturegyesületnek mibenlétéről s eddigi működéséről. de mert kulturegyesületnek van megjelölve, ennél fogva nem lövel reá tűzet a szánk, ha terjeszkedéséről hallunk hírt.

S ez nagyon természetes álláspont.

Ha már a sors Magyarországot olyan körülmények közé sodorta, hogy területén nemcsak a magyar nemzet, de, — mint annak politikai értelemben vett tagjai — egyes nemzetiségek is küzdenek létükért s az emberiség művelődése nagy érdekének előmozdításáért, mi mindég tudtunk annyira higgadtak és elfogulatlanok lenni, hogy amennyiben arra szükség volt, számoljunk e körülménnyel.

Ez a méltányos magatartás, mint ország-világ tudja, abban nyilvánult, hogy szabad teret engedünk mindég minden, hazánk területén lakó nemzetiségnek oly tevékenység kifejtésére is, amely nem kizárólag a magyar uralkodó nemzet, hanem az ő saját külön közművelődésüknek is állott a szolgálatában. Szabad teret engedünk mindaddig, míg ennek a külön érdeknek istápolása éles összeütközésbe nem jutott az uralkodásra jogosított magyar nemzeti érdek sarkalatos törvényeivel. Sőt — istenünkre mondjuk — nagyon sokszor megtörtént, hogy ezt a szeparatistikus kulturpolitikát összetett karokkal néztük még akkor is, amikor a magyar nemzeti érdekeknek egyenesen és határozottan ártalmára volt.

Igy állván a helyzet, csak természetesnek találhatja tehát akárki, ha nem kiáltunk mindjárt „pereát”-ot Bradiceanura, Coroianura és a többi román vezérférfira csak azért, mert Lugoson tartott nagy gyűlésükön most elhatározták, hogy Lugoson, Karánsebesen és más délvidéki városokban az erdélyi „Astra” nevű román kulturegyesület részére fioktelepeket nyitnak.

De kijelentjük azonban azt is, hogy ezt azon reményben tesszük, hogy annak az „Astra”-nak ezek a fioktelepei valóban csak a román nem-

zetiség kulturális érdekeit fogják gondozni kiméletes és tapintatos modorban s nem pedig a dákóromán törekvéseknek lesznek egy-egy titkos kirendeltségei ezen a vidéken.

Mert ez esetben mi már előre tiltakozunk a román nemzetiségi politika ez újabb sakkhuzása ellen, mint olyan ellen, amelynek jogosultsága e hazában nemcsak hogy nincs, de sőt a közigazgatási — s egyáltalában az összes illetékes hatóságok és társadalmi tényezők egyesített hatékony fellépésével megakadályozandó, illetőleg lehetetlenné teendő.

Végtére Magyarország a magyar nemzeté. Mi foglaltuk el, mi tartottuk meg, mi véreztünk és szenvedtünk érte anynyiszor, amennyiszor nem kintlódott hazájáért talán egyetlen-egy nemzete a nagy világnak. Mi teremtettünk benne kulturát, mi tettük erőssé, nagygyá annyira, hogy erejének védelme alatt most nemcsak maga a hódító magyar nemzet élheti napjait, hanem egyes, az uralkodó magyar fajtól más származású nemzetiségek is.

Ilyen körülmények között nem látja-e mindenki tiszta igazságnak, ha azt híreszteljük, hogy ezen a földön nem türethet meg semmiféle oly ténykedés, mely ennek a magyar nemzeti államnak és magyar nemzeti társadalomnak lét- és haladási érdekeivel ellentétes.

Ez olyan állam- és társadalompolitikai törvény, mint amilyen megdönthetetlen törvénye a mathezisnek az egyszer-egy törvénye.

Nem foglaljuk be azonban e felállított tételünk szűk keretébe az ország területén lakó s a politikai magyar nemzet tagjai közé sorozott nemzetiségek egyes társulatainak, egyletének, vagy bármiféle csoportosulásának olyan törekvéseit, amely tisztán kulturális célokat szolgál, mert nézetünk szerint az ily természetű tevékenység ha a magyartól idegen nyelven s szellemben is bár, de mindég csak közművelődési érdekeket gondoz és mozdít elő, amelyek közösek mindannyiunkkal.

Eppen ezért — ismételjük — mi egyelőre nyugodtan fogadjuk a román vezérférfiaknak délvidékünkre kiterjesztett újabb akcióját mindaddig, míg az a kellő korlátok között történik meg s az ezen korlátok között kifejtett működés közben megadatik az uralkodó magyar nemzetnek mindenkor és mindenütt az azt megillető kellő tapintat és tisztelet.

A jégkárosultakért.

A földművelésügyi miniszter a jégverések után részint a vármegyék, részint saját kiküldötteinek jelentéseiből kellő tájékozást szerzett az okozott károkról.

A jelentések beérkezvén, haladéktalanul gondoskodott arról, hogy a kiszáradt elpusztított vetéseiknek alkalmas nyári veteményekkel való pótlására azonnal segítséget kapjanak. E részben a tárgyalást már több vármegyére nézve folyamatba tette s eddigelé Veszprém és Fejér vármegye károsult kiszáradt részére kölést, muhart és hajdinát vetőmag-kölcsönként engedélyezett.

Ezenkívül a földművelésügyi miniszter a ministertanácsból felhatalmazást kért és kapott, hogy azokban a községekben, melyeket a jég teljesen elvert, őszi és tavaszi vetőmag-kölcsönt oszthasson ki a segélyre szorult gazdák közt, e végre nagyobb hitel is boesáttatott a miniszter rendelkezésére. Hasonlóképp gondoskodott a miniszter arról is, hogy a nagy esőzések által egyes vízműveken, vagy földbirtokokon okozott elmosások és rongálások okozta helyreigazítása iránt kiküldött kulturmérnöki közgei az illető károsultakat megfelelő szaktanácsal kellőképp ellássák.

Másfelől az elemi csapás folytán és más okokból, de önhibájukon kívül aratási kereset nélkül maradt munkások megélhetéséről és keresethez juttatásáról is gondoskodott a földművelésügyi miniszter.

Intézkedett nevezetesen, hogy az aratás idejére beszüntetett állami vizszabályozási munkálatokat július 20-tól újból megkezdjék. A vizszabályozó és ármentesítő társulatokat ugyanily irányu intézkedésre hivta föl.

A vizszabályozási földmunkák vezetésére hivatott közgeek által arról is tájékoztatja magát, hogy az igazolvánnyal ellátott és az önhibájukon kívül kereset nélkül maradt munkások ezeknél a munkálatoknál mikor és mily feltételek mellett nyerhetnek alkalmazást?

Ugyancsak e munkások keresethez juttatása érdekében a kereskedelemügyi miniszter is intézkedik aziránt, hogy az aratási munkálatok befejeztével a vasuti és közúti munkálatokat minél nagyobb terjedelemben megkezdjék.

A pénzügyminiszter pedig ugy intézkedett, hogy a jégverések folytán felmerült károk hivatalból és sürgősen vétessenek fel az adóleírások eszközlése végett; nemkülömben aziránt is intézkedés történt, hogy az érzékenyen sújtott községeknél az adóvégrehajtást felfüggeszszék. A belügyminiszter szintén intézkedett, hogy ahol esetleg rögtöni pénzsegély szükséges, ott a megfelelő segélyt azonnal megkapják.

Heti krónika.

Pechje volt a héten a „Torontál“-nak. Pár hét előtt, mikor Mancsuk a Pál ozorai polgártársunkat halálra ítélte a pancsovai törvényszék, örömmel hirdette a megye hivatalos lapja, hogy a feloszlítás óta ez az első halálos ítélet a grániczon, ez is Torontál megyében történt.

Hogy ily csunya módon lefőztük a szomszéd, határvidéki megyéket, még a fővárosi lapoknak is büszkeséggel megírta laptársunk. És ime! a temesvári tábla felmentette Mancsukát, erősen kompromittálva ezáltal nevezetességre jutott megyénket.

Nóde vigasztalódhatik laptársunk, maradtak még elegendő Torontálmegyében, a kik hivatalosan az előbbi renomménkat visszacsereznék.

„Hymnus“ és „Gott erhalte“! Hogy illik ez össze?

Ugy, hogy a magyar „Hymnus“-t a belgrádi szerbek éneklék, — a „Gott erhalte“-t pedig a pancsovai magyarok.

S hogy ez az osztrák nótá nem hiperbolizálás szüleménye, hanem az a pancsovaiaknak külön privát házi indulója, legjobban mutatja az, hogy az uralkodóház egyik tagját már nem evvel, hanem a „Hymnus“-sal üdvözölték.

Kár volt megszorítania a miniszternek a Belgrádba való kirándulásokat; ha sokat jártunk volna a szerb fővárosba, még megtanultunk volna — magyarul érezni.

Wlassicsot várták e héten Pancsovára. Hazánk közoktatásügyének egy jelentős eseménye zajlott le falaink között, — tudni illik az — ovodák vizsgálója. A gavallér miniszter azonban nem jöhetett le; pedig sokat veszített, hogy végig nem nézhette a jóhírnevű ovoda-intézmény diadalünnepét.

A szakavatott vezetés nemcsak abban nyilvánult, hogy a vizsgára kellőképpen kiképzett dívtáros öltözékekkel a reményteljes stréber csemetéket, hanem még a versek benyújtásánál is tekintettel voltak az illető gyermekek társadalmi viszonyaira.

Például míg T a r h o n y a kis paraszt fiá-

val azt szavaltatták, hogy „Az igazi betyár, nem is kerül mindjárt kézre“ — a Strébinyei Kázmér tisztviselő úr jól nevelt Tihamerkája csak nem énekelhetett más versikét, minthogy „Az alispán kalapomhoz rozsát tett“. — A szocialista híreben álló Petro-leum V e n d e l fiának pedig azt tanították be, hogy „nem parancsol nékem a bíró, a király, a császár“.

És így tovább, hogy a gyermek már eleve magával vigye a felső iskolákba a megfelelő gondolkozást.

Erre csak egyik laptársunk szokásos kifejezésével felelhetünk: „Nur weiter!“

Megtalálták tehát nagysokára az alkalmas belügyi államtitkárt. Addig járt Bánffy — Herkulesfürdőre, míg az odaváló főispánt, Jakabffy elvitte magával. A fővárosi lapok elégedetlenkednek ugyan, de annál jobban örülnek a Krassó-megyének; s ezen túl sokkal nagyobb respektussal tekintenek Herkulesre, a főispán mentesítő fürdőre.

A szomszédos megyék, melyeknek nincsenek ilyen természeti ritkaságaik most részvénytársaságokat akarnak alakítani egy-egy fürdő-felállítására, s a miniszterelnöknek ingyen ellátást akarnak biztosítani.

Egy pancsovai bírósági hivatalnok, a kit szintén kapacitáltak, hogy jegyezzen részvényt, azt válaszolta:

— Jegyezék én akár ötöt is, de csak azon feltétellel ha ingyen helyet kap — az igazságügy miniszter is.

Elmult a nyári vásár. Biz az nagyon rosszul ütött ki, se kínálat, se kereslet, de még csak verekedés sem volt.

Valaki megkérdezte az illetékes köröket, hogy miért nem helyezik át a vásárt más időre, mikor nincs ilyen nagy dolog idő a földmives emberre.

— Hja kérem, az nem lehet, — volt a válasz, — mert a vásárbiztosok ilyenkor mennek szabadságra és éppen kapóra jön az a kis melléjövdelem, a mit a paszusokból s napidíjból keresnek.

Ahogy szenved, ahogy fáj az ő nagy szive, ahogy szomorú — véle szenvedünk, véle fáj a szívünk. Mert ő a jóság, a szeretet, a tisztaság.

Egyszer megmozdult itt alattunk a föld. Régen . . . Milyen szomorú idők következtek ezután! A vérrózsák helyén kiszőlött a fű, de fekete volt az a nap, ami az ifjú világra süttött. Ah, sóhajtsunk és feledjünk.

De hogy kisültött újra az édes istenadta nap! Hogy felszáradtak a könyvek! Hogy elcsitult a fájdalom! Azt az a máma szomorú, szive nagy sebével földet, tengereket járó asszonytette. Odatette a kezét a nagy halott szive helyére, megsimogatta, rá is mosolygott, és a nagy halott felnyitotta a szemét, megmozdult és megcsókolta azt az asszonykezet, amelyik visszahozta őt a fekete nap országából a nyílt, szabad nagy ég alá. Régen . . .

A csokunkat a köntöse szegélyére csokoljuk, mert tisztább, nemesebb, szomorubb asszony nincsen rajta kívül.

Vajjon — ha ott száll a hajója a kék nagy vizeken a mérhetlen kék ég alatt, ha zöld, vidám hegyek, mély bus völgyek, ijesztő bérezi szakadékon át vágat vele a vaskocsi, ha koronás termekben fény és pompa kőzette felséges ur oldalán áll, — vajjon leszakad-e egy pillantásra szívének nagy terhe? — Tudna-e mosolyogni, tudna-e vidám lenni egy pillantásra csak, ha felszállna a boldogság minden illata, ha az ő egyetlen fiát nem adja többé vissza soha semmi? . . . Ha örökön csak rája kell gondolnia, arra, aki elment innen? . . .

A nagy égen vándorfelhők szállnak tengerekről-tengerekre, a magasból lehallik kiáltása a vándormadárnak, a színes felhők alatt zugva repült bele a végtelenbe a szél, — vajjon ha a vándorfelhőt látja, a költőző madarat, a végtelenbe vágató szél — beszél-e ve-

H i r e k.

Személyi hírek. Mattanovich Adolf polgármester több hivatalos ügyben pár nap óta Bndap-stein tartózkodik. — Lestyánszky János főkapitány pénteken ismét elfoglalta hivatalát, miután 6 heti szabadságideje letelt.

Lemond a főispán. Legutóbbi számunknak ily czím alatt közölt újdonságára vonatkozólag a Nagy-Beeskereken megjelenő „Torontál“ esütörtöki számában a következő hírt olvassuk:

A lemondó főispán. Egy pancsovai lap ma reggel ideérkezett száma azt írja, hogy „Rónay Jenő, Torontálmegye és Pancsova város főispánja ez utóbbi főispánságról lemondani készül“. Olvasóink megnyugtatósára közöljük, hogy e hír teljesen alaptalan.

Szívesen elhisszük becskereki kollégáinknak, hogy Rónay főispánunknak nincs szándéka lemondani, azonban kérdés, hogy a „Torontál“ illetékes tolmácsa-e a főispán gondolatainak, szándékainak s akaratának. Ha igen, akkor ezt a kérdést elintéztük.

Lemondott övönő. Hagaráné Csaltik Valéria franczföldi községi övönő, családi körülmények miatt, lemondott állásáról.

Fenséges arcképek. Ismeretes olvasóközönségünk előtt, hogy mikor József kir. herceg egy hónappal ezelőtt itt járt városunkban, mintegy huszonötféle alakban levétette magát Rechnitzer István jónövű pancsovai fényképésznel. Amint most alkalmunk volt meggyőződni, a szép képek gyönyörű kivitelben már elkészültek s megfelelő árban nevezett fényképésznel bárki által megszerezhetők. Az érdekes emlékeket különösen ajánljuk hivatalaink és testületeink szíves figyelmébe.

Orvosok gyűlése. A „Torontálvármegyei orvos-egyesület“ f. évi július hó 25-én d. e. 10 órakor a vármegyei diszteremben tartja az alábbi tárgysorozattal rendes évi közgyűlést. 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az alapszabály szerint kisorsolandó

TÁRCZA.

Erzsébet.

Csendes, méla bánattal telik meg a lelkem, ahogy leírom ezt a nevet.

Olyan ez a bánat, mintha szelid őszi napsugárban járnék elhagyott ligetben világsodó ég alatt. Csak sejtelem az, ami azt beszéli bennem, hogy hervadóban a fű, a fa, a virág. Az élet. Minden. Ahogy reszkető kézzel leírom ezt a nevet.

De mire is gondolok? Fáj valami csak, aminek nem tudom nevét adni, tán nem ismerem. Hogy ez a szelid őszi napsugár olyan csendes, olyan tiszta, hogy elmélázva hajtom le a fejem.

Tiszteletteljes hódolattal, mély rendszere-ttel övezem fel magam, ahogy arról a magyar asszonyról írok, aki mindnyájunknak a csókját érdemli, amit a köntöse szegélyére csókolnak, — minden magyar asszonyok leg-tisztábbjáról, legelsőbbjáról és legszomorubbjáról ha írok.

Egy szomorú feketeruhás asszony járja a világot. Amerre megy, az emberek levezik a kalapjukat és elcsendesednek és csak csendesen suttogják egymás között:

— Itt jár közöttünk a Bánat, az anyai Szeretet, a Fájdalom, — két birodalom első asszonya.

És csendesek maradnak, mert a bánat szent. Ha közénk jön, ha haza jön a messzi tengerekről, akkor ünnep van a két magyar rónán. De csendes ünnep. Mikor áhitattal telik meg a szív, halk imát sóhajt el az ajak — amint a stációkat járják szürke adventben lehajtott fejű emberek. Az út mentén a szenvedés kék virágai nyílnak, illatoznak.

lük? üzen-e valamit a felhővel, a madárral, a széllel, annak, aki olyan messzire van ide, hogy tán a sóhajtás sem ér el odáig?

Egy nagy fehér hajó ring a nagy vizen. Csendes hajó, alig, hogy száll. Annak fődélzetén ül a legszomorubb asszony. Fekete a ruhája, halovány az arca, a szava sóhajtás, körülötte a nagy víz, felette az ég — néma mind a kettő. Néma körülötte minden. De minnek is szólna akármilyen égi zene, avagy földi hang, sírás avagy vigalom, — mikor az minhiába volna, nem térne vissza az soha, aki innen egyszer elment! . . . Régen. Hányszor zöldült ki azóta a fű, hányszor fakadt új virág a régi helyén, hányszor sirtak azóta a földön, hányszor mosolyogtak, hányszor feledtek mindent és mindenkit, — csak a legszomorubb anya nem vidul fel, nem felejt soha, hiába zöldül ki újra a föld, hiába fakad új rózsza a régi helyén.

A szive fáj!
Hisz régen tudjuk, hogy a szive beteg neki és ott lakik a fájdalom, ami nem szűnik meg egy pillanatra sem.

A királyasszony szive beteg, tudós doktorok felteszik okuláréjaikat és lapoznak a tudomány könyveiben. Egy nemzet hallgatja visszafójtott lélekzettel a messziről érkező híreket. Oh, csak fehér galambok szálljanak ide hozzánk, amelyek a reménység zöld ágát hozzák és rekedjenek kívül a Hiób-hírek fekete hollói. Most azt halljuk, hogy a beteg szív gyógyuló-félben van és ő, a tiszta, nemes, szép a miénk marad továbbra is, ha szomorun, szenvedőn is. Csak a miénk maradjon!

Csendes, méla bánattal telik meg a lelkem. Olyan ez a bánat, mintha szelid őszi napsugárban járnék az elhagyott ligetben halovány ég alatt.

választmányi tagok pótlása. 6. A vármegyei orvosi nyugdíj egyletnek miniszterileg jóváhagyott alapszabályok szerinti szervezkedése. 7. A gyógyszerészek rendes tagul való felvételének tárgyalása. 8. Indítványok. A közgyűlést megelőző este 7 órakor társas összejövetel a „Kaszinó” éttermében, míg a közgyűlés befejeztével d. u. 1 órakor közös ebéd lesz ugyanott.

Bucsuzó alügyész. Járásbíróságunknak egyik volt közkedvelt albirája, Vaszkó Endre dr., akit a napokban a király a nagykirályi kir. ügyészséghez alügyésznek nevezett ki, tegnap este bucsuzott el jó barátaitól és igaztisztelettel a Wiedmann-féle alsó sörházban. A kedélyes lakomán számosan vettek részt bíróink, bírósági jegyzőink, ügyvédek és polgárságunk köréből, hogy méltón bucsúztassák el Pancsováról azt a férfit, ki itt tartózkodása alatt csak jó barátokat és igaz tisztelőket tudott szerezni. Isten vele.

A szép Deákné válópöre. Olvasóink bizonyára emékeznek még a délvidéki színi szövetkezet bájos primadonnájára, ki azóta, hogy itt elbájozta a férfiakat és hölgyeket egyaránt, a budapesti Magyar Színháznak lett primadonnája. Ismeretes az is, hogy Vlád Gizella, a Magyar Színház primadonnája, válópört indított a férje, Deák Péter színgazgató ellen. A székesfehérvári törvényszék azonban válóok híján a primadonnát keresetével elutasította. Erre Deák Péter kérvényt intézett a budapesti törvényszékhez, hogy utasítsa a feleségét, aki hűtlenül elhagyta, térjen hozzá azonnal vissza. A törvényszék ilyen értelemben meg is hozta a végzést, amelyben felszólítja Vlád Gizellát, hogy 15 nap alatt térjen vissza a férjéhez. Nagyon természetes, hogy Vlád Gizella e végzésnek nem fog eleget tenni s ezzel egyúttal válóokot szolgáltat a férjének, aki mihamar meg fogja indítani ellene a válópört. A dologban az a furcsa, hogy most már mind a ketten várva-várják a válás kimondását, mert mindegyikük félig-meddig már jegyben jár — mással.

Iskolai értesítő. A helybeli főgymnázium igazgatósága még mindig nem részesített benünket abba a kötelező figyelembe, hogy megküldötte volna hozzánk értesítőjét. Pedig már a vidéki iskolák értesítői közül is kapunk egyet-kettőt néha olyan helyről, amely van oly messze Pancsovától, mint némelyik főgymn. igazgató az illetemástól. Legutóbb a fehértemplomi állami elemi és polgári leányiskola értesítőjét hozta meg lapunknak a posta. A vasikos kis füzetet Schenk Jakab igazgató szerkesztette. Ugyanő írta az értesítőt bevezető értekezést is „Fehértemplom”-ról. Az átlapozás alkalmával különösen örömmel győződünk meg afelől, hogy a jobbára idegen ajku növendékek a magyar nyelv tanulásaiban igen szép haladást tettek.

A vasuti állomásról. A pancsovai vasuti állomás tisztikara szaporodott. Hagara Zsigmond ferenczhalmi állomási előjáró ugyanis — mint raktárnok — Pancsovára helyeztetett át. Az új hivatalnok f. hó 14-én foglalta el állását.

Ertesítés szűkökhöz. A fiúmei m. kir. Tengerészeti Akadémia a következő értesítést teszi közzé: A fiúmei tengerészeti Akadémiába leendő felvétel iránti folyamodványok az intézet igazgatóságához intézendők és legkésőbbben f. évi augusztus 25-ig benyújtandók. Az iskola a m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelkezése alatt áll és célja a kereskedelmi tengerészeti pályára készülő ifjaknak szakszerű elméleti és gyakorlati oktatást nyújtani. A tanév szeptember 1-én kezdődik és június hó 30-án végződik. A jövő tanévben 15—20 növendék kerülhet felvételre. Az oktatás teljesen ingyenes és semmiféle tandíj vagy egyéb oktatási átalány nem fizetendő. Az akadémiával kapcsolatosan internátus is van felállítva. Az első osztályba felvételtnek azon 14 éves ifjak, kik a gymnasium, reáliskola vagy polgári iskola IV-ik osztályát sikeresen elvégezték, a tengerészeti pályára testileg alkalmasak, kifogástalan előéletűek és a felvételi vizsgát sikeresen leteszik. Az akadémia II-ik osztályába való belépésnek feltételei a fent nevezett iskolák V-ik osztályának vagy a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának sikeres elvégzése. A folyamodványokhoz melléklendő a keresztlevel, honossági bizonyítvány, orvosi

bizonyítvány, melyben a tengerészeti pályára való alkalmasságon felül a színmegkülönböztetési képesség igazolandó és a végzett tanulmányokról szóló összes bizonyítványok. A felvételi vizsga magyar vagy olasz nyelven teendő és a vizsga tárgyai a magyar vagy olasz nyelv, a földrajz, a közönséges és betűszámítás, a mértan és mértani rajz. Részletes programmal a m. kir. tengerészeti akadémia igazgatósága szívesen szolgál.

Nemes mozgalom. Városunk előkelő hölgyei, Reich Gáborné felső leányiskolai tanítónővel egyetemben azon fáradoznak, hogy egy oly tanintézetet teremtsenek meg, mely megfelel a felsőbb leányiskola V. és VI. osztályának. Ezen mindenesetre nemes mozgalomra még visszatérünk.

Furfangos pénztárnok. Zimony városban 52 esztendő előtt valami Groszhancz nevű kereskedő nagyobb összeget tett le bánatpénz gyanánt a városi pénztárba. A pénztár kezelte is Groszhancz javára a letétet, mely az időközben kamatokkal egyre gyarapodott. Pénztár rovincsolások alkalmával feltűnt azonban mindannyiszor a kérdéses letét, amelynek tulajdonosáról már azt hitték, hogy talán meg is halt. A napokban aztán Plavkovic József városi képviselő, a ki egyszersmind a pénztárt is kezeli, beállított a polgármesterhez, hogy e ökerült az 52 év óta elveszettnek hitt Groszhancz követeli a bánatpénzt. A pénztárnok még irásokat is mutatott, amelyekben őt bízták meg a pénz felvételével. A polgármester hitelt adott a beszédnek s kiutalványozta a pénzt. Most pedig kiderült, hogy Plavkovic hamis okiratok segítségével vitte keresztül a csalást, s ezért őt is és a feleségét is bekísérték a mitroviczai törvényszék börtönébe.

Anna-bál Herkulesfürdőn. A herkulesfürdői gyógyteremben f. hó 30-án lesz az idei Anna-bál. A rendező bizottságban — melynek élén Koltovszky László fürdőfelügyelő áll — városunk fiatalisága köréből Halász István szolgabíró, Lestyánszky János főkapitány, dr. Schendl Emil ügyvéd és dr. Thodorovits Pánta orvos szerepelnek.

Meggyilkolt tanítónő. Horvát-Csenéről írják, hogy ott tegnap éjjel borzasztó rablógyilkosság történt. Az áldozat Dietrich Mária ottani tanítónő. A 67 éves agy nőt hálószobájában padlóján találták holtan. Nyakán erőszakos fojtogatás nyomai voltak láthatók, míg szájában vészonsomót találtak. A szobában levő szekrények fel voltak törve és az abban elhelyezve volt ruha és fehérnemű szétszortan hevert a szobában. A meggyilkoltnak kevés készpénze és néhány ékszerdarabja, a melylyel birt, eltűnt. Minden jel arra enged következtetni, hogy egy a házban jól tájékozott egyén követte el a rablógyilkosságot. Telefon útján ma arról értesültünk, hogy a meggyilkolt nő cselédje a gyilkosság éjjelén ott látta a ház körül ácsorogni Bernáti Antalt, a tőzomszédban lakó borbélymestert. A leány ezen körülményt a ma folytatott vizsgálat alkalmával a szemébe mondta Bernátinak, a ki be is vallotta, hogy ott járt a ház körül, de a gyilkosságról mit sem akar tudni. A vizsgálat a legnagyobb erélylyel folyik.

Az országos vásár. A pancsovai, ugynevezett péterpáli országos vásár, mely szerdán kezdődött meg, tegnap befejeződött. A kínálat és a kereslet egyaránt nagyon közepes volt úgy az állat-, mint a gyalogvásáron.

Nincs többé foghuzás. Párisból adnak hírt egy újonnan feltalált oltóanyagról, mely hivatva van az emberiséget a sokszor veszélyes, de mindig fájdalmas foghuzástól megkímélni. Feltalálója dr. Klein magyar ember, ki tizenhét éve mint tanár működik a párizsi orvosi fakultáson és a kinek a nagy világváros egyik legnagyobb kórházában klinikája van. Eddigéig ugyanis odvas fog csakis a fogó által melylyel kihúzták, volt gyógyítható. Minden más szerek, mint cseppek, savak és plombrózas nem váltak be hosszabb időre. Dr. Kleinnek széruma azonban párizsi szaklapok szerint szinte csudálatos hatása. A szérumnak a beteg fogra való alkalmazása által a fájdalom azonnal megszűnik anélkül azonban, hogy a fogideg elöletne; ellenkezőleg a fog egészen normális lesz, nem mozog többé és tartósan tömhető. Az eddig tett kísérletek mind sikerültek. Ezen hírek — ha való — az egész fogfájós emberiség fog örülni.

Megtévelyodott gyógyszerész. A németbogsáni gyógyszerész, Panajoth Sándor, tegnap óta a nagybecskereki kórház megfigyelő osztályában van. Beborult a lelke. Az a gondolat győtri, hogy Afrikában aranybányái vannak, de mások elhessegetik előle. A szerencsétlen gyógyszerész néhány napig megfigyelés alatt marad, azután Budapestre szállítják. Fia-tal felesége siratja jó urát.

A mostoha keze. Szegény Puskás Pável-nének, a fiatal, szemrevaló menyecskének is házába költözött az isten átka: tulajdon mostoha anyja képeben. Egész Nagymászon rossz-lelkű furiának ösmerték az öreg Puskás Vaszali özvegyét, aki holmi boszorkányosságokban is fölötte módon járatos volna. Mióta meghalt az ura, ott lakott a mostoha lánya házában az újsoron. És azóta nem volt a szegény menyecskének békessége, nyugodalma: minden cselekedetébe, minden szavába belekö-tött a mostohája, akinek még tüzelte lánya iránt való gyűlöletét az az örökösödési per, amelyben ő lett a vesztes a menyecskével szemben. Zaklatta, győrtötte a fiatal asszonyt, aki végre megunt a sok keserűséget, és ked-den reggel kiüzte az öreg anyót hajlékából. És azon éjjel lobbot vetett Puskás Pável-nének a háza, le is égett földig. A gyujtogatót nem kellett keresni, egyszerre ketten futottak a csendőrökhöz: Tyimos László és Marosán János esküdtek, akik elmondták, hogy sa-ját szemekkel látták, mikor özvegy Puskás Vaszaliné tüzes csövát dugott a lánya házá-nak ereszébe. A vén bűnös asszonyt nyomban vallatóra fogták a csendőrök, kik előtt eleinte tagadta ugyan gonosz cselekedetét, de azután megtört és vallott. Hát én pörkölttem föl — mondá — igenis én, ha tudni akarják! Azért tettem, mert jól esett! — A rosszindulatu ném-bert bekísérték az ügyészség fogházába.

A nőemánczipáció csődje. A torontali helyi érdekű vasutak igazgatósága figyelmezteti mindazokat, kik vasuti kezelőnői vagy pénztár-noknői állásra pályázni óhajtanak, hogy ily kérvények hozzá oly tömegesen adtak be, hogy a már előjegyzettek száma az esetleges ürese-dések betöltésére elegendő. Ily körülmények kö-zött, tekintve még azt is, hogy jelenleg ürese-dés nincsen, fenti állásokra vonatkozó pályá-zati kérvények nem fogadtatnak el, avagy ha postán beküldetnek, mint figyelembe nem ve-hetők utasíttatnak vissza. Maguk érdekében is jól teszik tehát, ha költségkímélésből az ered-ménytelen pályázattól tartózkodnak.

Sikkasztó jegyző. Mehádiáról azt írja le-velezőnk, hogy midőn a napokban ott Fialke Károly főszolgabíró a községházán hivatalvizs-gálatot tartott, botrányos sikkasztásnak jött nyomára. A sikkasztás tettese Balatko László jegyző, aki körülbelül 1000 frtot fordított sa-ját céljaira adópénzekből. A főszolgabíró a jegyzőt azonnal felfüggesztette állásától s meg-indította ellene a fegyelmi eljárást.

Csempészett cigaretták. Aki a délvidékre jön, csodálkozással veszi észre, hogy itt, a szerb határon nagyjából átcsempészett cigarettá-k at szívnak ez emberek. Nem mintha a ciga-retták jobbabbak volnának a mieinknél, hanem a természeti törvény hatása következtében áll be az az állapot, hogy az emberek tiltott után vág yakoznak. Ilyen módon az államot tetemes összeggel károsítják meg évente. A zimonyi va-suti állomásonál 4000 drb szerb cigarettát koboztak el egyszerre a pénzügyőrök.

Családi dráma. Temesvárról írják: R. J. józsefvárosi magánhivatalnok hosszabb idő óta folytonos perpatvarba él feleségével, ugy any-nyira, hogy a fiatal asszony egyetlen leányával otthagya férje házat. A férjet azonban nagyon bántotta az asszony ezen eljárása, azért minden lehető elkövetett, hogy feleségét kibékítse. Hasztalan volt azonban minden kísérlet. Teg-napelőtt aztán levélileg kérte R. a feleségét, hogy gyermekével együtt térjen vissza hozzá, mert különben véget vet életének. Miután ezen levelére sem kapott választ, tegnap délután phosphor-oldatot ivott. Az öngyilkosság hírére az eddig engesztelhetetlen asszony azonnal férje beteg ágyához sietett, aki különben az ön-kéntes mentőegyesület első segélynyújtása folytán már kívül van az életveszélyen.

Leégett asztag. A péntek délelőtti nagy szélben hatalmas tűz pusztított Pancsován, a vágóhid mellett elterülő szántóföldön. A tűz martaléka Reinek György pancsovai kovács-

mesternek egy 300 frtot érő búzaasztaga lett, amely az éppen működni kezdő cséplőgépek lokomobiljától gyuladt meg. Az asztag biztosítva nem volt.

A krajczár története. Hatszáz esztendei változatos múlt után e hónap elejével fejezte be a krajczár pályafutását. Volt idő, mikor a legtöbb államban a legnépszerűbb váltópénz volt, ma pedig divatját multá s egészen elpusztult s nálunk is elfoglalta a helyét a fiatalabb és vékonyabb fillér. Pedig a krajczár régi származással dicsekedhetik. A 12-ik században Tirolban verte az első krajczárokat a méráni pénzverő, így tehát osztrák eredetű. A Kreuzer nevet onnan kapta, hogy a szép nagy ezüstpénz egyik oldalát kereszt (Kreuz) ékesítette. Magyarországra a Habsburgok hozták be a krajczárt, mely akkor csillogó ezüst pénz volt. A krajczár elterjedt a római birodalom összes országaiban. Svájcban s több más országban is elfogadták mint a legkisebb váltópénzt. Magyarországon Mária Terézia idejéig 60 ezüstkrajczár egy forintot tett ki s csak a nehezebb krajczárok közül volt 48 darab egyenértékű a forinttal. Mária Terézia alatt 1753-ban verték az első rézkrajczárt. Ferencz császár és király alatt a krajczár nagyobb és vékonyabb lett és garasokat is kezdtek veretni, amelyek 3 krajczárt értek. Napoleon hadjáratai a legtöbb országból kiszorították a krajczárt, a melynek csak Magyarországon, Ausztriában, a délnémet államokban és Svájc egyes kantonjaiban volt keletje, míg 1852-bea már csak Ausztriában maradt meg. Az abszolút uralom alatt, 1858-ban verték a legutóbbi kisebb alakú krajczárt, mely mostanig forgott mint a legkisebb pénznem. Hatszáz év után ennyire sülyedt a tiroli ezüst-kreuzer.

A nép hóhérajai.

Különösen az utóbbi időkben gyakran előfordul már a délvidéki községekben is, hogy egész sereg gyanus alak lepi el azokat éhes sáskaként s ott különféle biztosítási-, vagy eladási ügyletek megkötésébe ugratják be család czélzattal a jóhiszemű falusi embereket.

Mostanában Kumán módos községet szerencseltették meg efféle blattok átkos látogatásaikkal s a lakosok nem tudják őket addig lerázni a nyakukról, amíg üzletet nem kötnek velük.

Közülök különösen fölemlítést érdemel egy nagyikindai biztosítási ügynök, aki a vele biztosítást kötött egyéneknek egészen más feltételeket írt bele a kötvényébe, mint amilyenek mellett a biztosítás történt.

Természetesen a felek a kötvényt nem fogadták el, mire a megbízó czég őket Szegeden bepörölte.

A felek, szegény emberek lévén, nem mehettek Szegedre, aminek az lett a vége, hogy a járásbírószág elítélte őket s kénytelenek voltak a biztosítási díjat fizetni.

Egy zombori ügynök gépeket adott el az együgyű parasztoknak, kiktől váltót vett s mikor a felek az első részletet lefizették, a váltókat az egész összeg erejéig érvényesítette.

Sokat lehetne még írni az efajta ügynökök ellenőrizhetetlen manipulációiról, akik anélkül, hogy magukat az előjárásnál igazolják, vagy megbízásaikat bemutatnák, ugyszólván egészen titokban működnek a faluban.

Most is jár Kumánon egy biztosítási ügynök, aki minden héten 1—2-szer ott terem.

Elejntén ez is úgy tette, hogy minden igazolás nélkül járkált. Midőn pedig felszólították s kijelentették előtte, hogy a meghatalmazás felmutatása nélkül nem járhat a községben, megbotránkozva feljelentéssel fenyegetőzött s kerített egy biztosító-ügynökségtől egy reá címzett megbízó-levelet, melyben egy havi időtartamra megbizatik biztosítások kötésével.

Az egy hónap azonban már rég elmúlt s az ügynök még mindig folytatja a látogatásait.

Ilyen körülmények között az illetékes hatóságok is bizony részesek lesznek a nép lenyuzásának gyalázatos munkájában, mert nem avatkoznak be a galád üzérkedésekbe meg akkor sem, amikor megtehetnék.

Megtehetnék annyival inkább, mert nagyon valószínűnek látszik az is, hogy az ily gyanus firmák a család ügylet-kötéseken kívül mással, talán éppen a szociális tanok terjesztésével is foglalkoznak, amely esetekben

könnyű szerrel ártalmatlanná lehetne tenni őket.

De vétkeznek nagyon azok a társulatok, vagy czégek is, amelyek ily csaló ügynököket tartanak, s egyáltalában megengedik, hogy ügynökeik működésük közben garázdálkodjanak, s egyes községek lakosait néha hónapokon keresztül agyonzaklassák.

Eppen ezért kívánatos volna, ha egy a biztosítási társulatok és az ügynököket tartó kereskedő czégek, mint különösen közigazgatási hatóságaink több gondot fordítanának ezekre a meghibbant lelkű alakokra.

Szerkesztői üzenet.

Sch. Gy. Helyben. Igen szívélyes előismerő sorait nagyon köszönjük. Nemkülömben a mellékelt közleményt is. Felhasználjuk. Üdvözet.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

6443 szám.

1898.

Pályázati hirdetmény.

Az 1897. évi XXIII. t. cz. értelmében szervezett m. kir. honvédelmi hadapródiskolánál Pancsova th. város közönsége által létesített alapítványi helyek egyikének betöltésére ezennel pályázat hirdetetik. Ezen alapítványi helyek az alapító oklevél értelmében csakis pancsovai illetőségű ifjakkal betöltendők.

Ehhez képest felhívotnak mindazok, kik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtanak, miszerint a m. kir. honvédelmi ministeriumnak folyó évi április hó 30-án 27080/XIV. sz. a. kélt magas rendeletével kiadott pályázati hirdetmény értelmében felsezert folyamodványait folyó évi augusztus hó 15-ik napjáig ezen városi tanácshoz nyújtásuk be annál inkább, mivel a később beérkező kérvények tekintetbe venni nem fognak.

A ministeri rendelettel kiadott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztályban betekinthező.
Kelt Pancsova th. város tanácsánál 1898 évi június hó 27-én.

Mattanovich,
polgármester.

850. sz.

kir. végrh. 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbírószág 1898 évi 8860 számú végzése következtében Dr. Radda Ignác ügyvéd által képviselt Dr. Jovánovics István javára Rajkovics György és neje ellen 62 frt s jár. erejéig 1897 évi június hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogalt és 479 frtra becsült butorokból álló ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbírószág V. 191/2 1898 számú végzése folytán 62 frt tökékövetelés, ennek 1897. évi április hó 10 napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 21 frt 61 krban biroilag már megállapított és 4 frt 30 kr. árverés kifizetési költségek erejéig Pancsován a nagy piacon leendő eszközzésére 1898. évi július hó 27-én d. e. 9 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnekbecsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1898. évi július hó 8 napján.

Bossán,

kir. bírósági végrehajtó.

11958 sz.

tk. 1898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Klier Károly javára 42 frt 34 kr. tőke, 14 frt 8 kr. eddigi 3 frt 20 kr. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján s 146 §-a értelmében Szaborszky Jula illetve Szaborszky Stepán sztarcsovai lakos ellen a Sztarcsova községben fekvő és a 2627 sz. tljkben foglalt 19 hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 335 frt, becsárban az árverést elrendeli és azt valamint megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés községházában 1898. évi augusztus hó 24-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Sztarcsova községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 33 frt. 50 kr. készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován 1898 évi június hó 8-án.

Jankó,
kir. törv. albró.

10483 szám.

tkvi 1898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Klier Károly pancsovai lakos javára 124 frt tőke, ennek 1897. évi szept. hó 15-től járó 6% kamata, 46 frt. 05 kr. eddigi, 3 frt jelenlegi s még felmerülő árverési költség kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján és 146 §-a értelmében Jankov Mita sztarcsovai lakos ellen a Sztarcsova községben fekvő és a sztarcsovai 173 sz. tljkben foglalt 2 dülő 214 hrsz. 4 hold szántónak Jankov Mitát megillető fele részére 317 frt, becsárban az árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Sztarcsova községházában a kir. tkvi hatóság hivatalos helyiségében 1898. évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Sztarcsova községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog azzal, hogy ha az özv. Jankov Milka javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával az ingatlanok oly áron adatnak el, mely a haszonélvezeti jogot megelőző 200 frt fedezésére elégséges, úgy az árverés által a bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik, ellenkező esetben pedig az árverés hatálytalaná válik és az ingatlan ugyanazon határnapon a szolgálmi jogra való tekintet nélkül újból eladatik.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 31 frt 70 kr. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. évi május hó 26-án.

Jankó,
kir. tszéki albró

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fajdalomszillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbertékű utánzat van forgalomban. •Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

